

III. 11 Může svět zaniknout při zániku vesmíru?

RÁMA řekl: Ó pane, co bude se světem, který teď tak jasně vnímáme, až nastane zánik vesmíru?

VASIŠŤHA pravil: Odkud přijde a kam odejde syn neplodné ženy? Syn neplodné ženy nikdy neexistoval. Podobně sám o sobě neexistuje ani tento svět. Tato podobnost ti přijde matoucí jen proto, že existenci světa považuješ za samozřejmost.

Uvažuj tedy takto. Je ve zlatém náramku „náramkovost“, anebo je to prostě zlato? Je věc, kterou nazýváme nebe, oddělena od prázdného prostoru? Podobně věc, kterou nazýváme svět, není nic jiného než *Brahman*. Tak jako k ledu patří chlad, tak je s *Brahman* neoddělitelně spjat tento svět.

Voda, kterou vidíme jako fatu morgánu, nikdy nevznikne ani nezanikne a stejně tak tento svět nevznikne z Absolutna a nikam neodejde. Stvoření světa nemá příčinu, tudíž ani začátek. Ani teď svět neexistuje, tak jak by mohl zaniknout?

Pokud připustíš, že svět nebyl stvořen z *Brahman*, ale tvrdíš, že je to projev založený na Skutečnosti *Brahman*, pak svět sám o sobě neexistuje a existuje pouze *Brahman*. Je to podobné snu. Ve stavu nevědomosti se Intelligence projeví v jedinci jako bezpočet snových objektů, které nejsou ničím jiným než touto Inteligencí. A podobně se takové projevení uskutečnilo při tom, co nazýváme počátkem stvoření. Toto projevení však není od *Brahman* odděleno, neexistuje mimo *Brahman*, a tudíž samo o sobě neexistuje.

RÁMA se zeptal: Svatý muži, je-li tomu tak, jak je možné, že tento svět působí tak skutečně? Dokud je tu pozorovatel, existuje to, co je pozorováno, a naopak. Teprve když obojí zmizí, je tu osvobození. Je-li tu čisté zrcadlo, pak v sobě neustále odráží to či ono. Dokud existuje pozorovatel, bude stále znovu a znovu vyvstávat stvořený svět. Je-li pochopeno, že stvořený svět jako takový neexistuje, pak přestane existovat i pozorovatel. Ale získat toto pochopení je velice těžké!

VASIŠŤHA pravil: Rámo, rozptýlím tvé pochybnosti pomocí podobenství. Pak pochopíš ne-existenci stvoření a budeš žít osvíceným životem.